

خبرگزاری صدا و سیما

هافینگتون پست: اگر کنگره توافق هسته‌ای را رد کند، اشتباه بزرگ تاریخی مرتکب شده است

تهران / خبرگزاری صدا و سیما / سیاسی / 1394/05/31 هافینگتون پست نوشت: اگر کنگره توافق هسته‌ای ایران را رد کند، یک اشتباه بزرگ تاریخی مرتکب شده است. سید حسین موسویان، رئیس کمیته روابط خارجی شورای امنیت ملی ایران در سال‌های 1997 تا 2005، در تحلیلی برای این روزنامه آمریکایی نوشت: توافق جامع هسته‌ای به دست آمده بین ایران و شش قدرت جهانی، نشان دهنده یک دستاورد و نقطه عطفی برای آرمان صلح و امنیت جهانی است. چنین راهکار دیپلماتیکی برای یک مناقشه بلندمدت بین قدرت‌های رقیب به ندرت در تاریخ رخ می‌دهد. این توافق تاریخی، دورنمای فرا رسیدن عصر جدیدی از روابط آمریکا و ایران را نشان می‌دهد. چند وقتی از آن زمان نگذشته است که تنش‌ها بر سر برنامه هسته‌ای ایران به اوج خود رسیده بود و شبیح یک جنگ فاجعه بار در افق نمایان شده بود. وضعیت به حدی وخیم شده بود که فعالیت‌های هسته‌ای ایران به عنوان یک تهدید امنیتی درجه یک برای آمریکا تلقی می‌شد و برای دیگر قدرت‌های اصلی جهان نیز به عنوان یکی از موضوعات مهم بین‌المللی تبدیل شده بود. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز آن را به عنوان یکی از نگرانی‌های مهم در موضوع اشاعه هسته‌ای تشخیص داده بود. در ایران، بحران هسته‌ای از زمان حمله عراق در سال 1980 به ایران، به بزرگترین چالش امنیت ملی این کشور تبدیل شده بود. مناقشه هسته‌ای ایران به تدریج وارد یک درگیری با حاصل جمع صفر شد که در نتیجه آن، جنگ اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسید. این وضعیت همراه با وجود رهبری محتاط در تهران و واشنگتن بود که این واقعیت درک شد و در نهایت منجر به اتخاذ یک رویکرد دیپلماتیک منتهی به توافق برجام شد. این توافقنامه تقریباً صد صفحه‌ای که با دقت توسط دیپلمات‌های خستگی‌ناپذیر ایران و گروه پنج به علاوه یک، تهیه شده بود، نه تنها از بروز یک جنگ فاجعه بار دیگر در یکی از پرخطرترین مناطق جهان جلوگیری کرد، بلکه معیارهای جدیدی برای عدم اشاعه قرار داد که می‌تواند در سرتاسر جهان به کار گرفته شود. با تضمین یک برنامه کاملاً شفاف هسته‌ای از طریق مکانیزم‌های قابل تایید، این توافق، همه راه‌های احتمالی ایران برای ساخت یک بمب هسته‌ای را مسدود می‌کند. این توافق راه تولید و تجزیه پلوتونیوم را می‌بندد و غنی‌سازی تنها در یک سطح پایین انجام می‌شود که برای انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز لازم است و ایران سوخت هسته‌ای بیشتر از آنچه که برای نیازهای صلح‌آمیز داخلی لازم دارد، ذخیره نمی‌کند. این همه اصولی است که می‌تواند در داخل قوانین بین‌المللی عدم اشاعه هسته‌ای گنجانده شود. در مقابل، حق ایران برای غنی

سازی در خاک کشورش به رسمیت شناخته شد و رژیم تحریم های سختگیرانه که علیه ایران اعمال شده بود، برچیده می شود. تدابیر این توافق، همچنین می تواند خطر بروز یک مسابقه تسلیحات هسته ای که تا به حال ممکن بود در خاور میانه (غرب آسیا) اتفاق بیفتد، کاهش می دهد. این توافق، همچنین باید به عنوان گامی برای ایجاد یک منطقه عاری از تسلیحات اتمی در نظر گرفته شود. با توجه به گسترش بی ثباتی در منطقه و رقابت های بسیار فشرده که بین قدرت های منطقه ای وجود دارد، به وجود آوردن یک منطقه عاری از تسلیحات هسته ای، ضروری به نظر می رسد و این توافق هسته ای پیشینه مثبتی در این زمینه ایجاد می کند. در نهایت و مهم تر از همه این که توافق، زمینه را برای همکاری گسترده تر بین ایران و آمریکا فراهم می کند. صلح بین ایران که یک قدرت منطقه ای است و آمریکا که یک ابرقدرت جهانی محسوب می شود، به دو کشور اجازه خواهد داد تا علیه دشمنان مشترکشان از جمله گروه های جهادی که منطقه را به ستوه آورده اند نظیر گروه (تکفیری صهیونیستی) داعش، القاعده و طالبان همکاری کنند. ایران یک نیروی ابزاری پیشرو در جنگ زمینی علیه این گروه ها در عراق، افغانستان و سوریه بوده است و می تواند مؤثرترین شریک آمریکا در مبارزه علیه آنها باشد. البته قبل از این که چنین رابطه ای به واقعیت بپیوندد، موانع متعددی وجود دارد که باید برداشته شود. ایران و آمریکا در دو طرف مخالف یک جنگ داخلی پرآشوب در سوریه هستند و وزارت خارجه آمریکا متحدان ایران از قبیل حزب الله را به عنوان یک سازمان تروریستی در نظر گرفته است. متحدان آمریکا نظیر عربستان سعودی و اسرائیل، قاطعانه با هر تنش زدایی در روابط ایران و آمریکا مخالف هستند. واقعیت این است که در حالی که خاور میانه، هر روز بیشتر در آشوب و بی نظمی فرو می رود و این تهدید وجود دارد که آمریکا به سمت یک جنگ پرهزینه و درگیری دیگری جلب شود، ایران از بسیاری جهات، رکن اصلی برای دستیابی به یک توازن و ثبات در منطقه است. آمریکا و ایران هر دو از انگیزه منفعت طلبی عقلانی و تمایل برای بالا بردن امنیت ملی خود برخوردار هستند. سیاست هوشیارانه حکم می کند که آنها باید با یکدیگر همکاری کنند تا به اهداف متقابل خود دست یابند. آرامش در عراق و افغانستان یکی از منافع آشکار و مشترک ایران و آمریکا است، هر دو از دولت های مستقر در عراق و افغانستان از زمان سقوط حکومت های قبلی در این دو کشور حمایت می کنند. این منافع متقابل، نتیجتاً خود را در مبارزه علیه داعش نشان می دهد و دیده می شود که هم ارتش آمریکا و هم مشاوران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به تقویت نیروهای زمینی عراق مشغول هستند. البته در برخی حوزه ها مانند سوریه و یمن، اختلافات جدی وجود دارد، این اختلاف ها می تواند از طریق دستیابی به یک نقشه راه دیپلماتیک با هدف پیدا کردن یک راهکار سیاسی دوستانه برای همه طرف های رقیب حل شود. هم در سوریه و هم در یمن، چنین راهکاری باید در محوریت نکات ذیل باشد: تقویت همکاری های فراگیر در مبارزه علیه گروه هایی نظیر داعش و القاعده، حفظ تمامیت ارضی هر دو کشور، جلوگیری از فروپاشی نهادهای نظامی و امنیتی، پیش رفتن به سمت دوره گذار سیاسی از طریق سیستم شراکت در قدرت که حاکمیت اکثریت و حقوق اقلیت را تضمین کند و تدابیری برای برگزاری یک انتخابات آزاد نظارت شده توسط ناظران سازمان ملل اتخاذ کند. چنین رویکردی در یمن و سوریه

در راستای منافع ایران و آمریکا خواهد بود. در نهایت صلح بین ایران و آمریکا می تواند راه را برای ایجاد یک سیستم همکاری منطقه ای هموار کند و امنیت و ثبات را برای منطقه خلیج فارس به ارمغان بیاورد و صلح بین ایران و همسایگانش و از همه مهمتر عربستان سعودی را تضمین کند. چنین تحولی، جریان پایدار فرآورده های هیدروکربن را به خارج از خلیج فارس تضمین خواهد کرد و منجر به پایان دادن به جنگ های نیابتی که امروز منطقه به آن مبتلاست، خواهد شد. این وضعیت، همچنین به آمریکا اجازه می دهد که به تدریج از منطقه خارج شود و میلیاردها دلار خود را صرفه جویی کند و توجه خود را برای رفع دیگر نگرانی هایی که به آن مبتلا است، اختصاص دهد. در همین حال در زمان تعطیلی کنگره، اعضای این نهاد آمریکایی باید از اهمیت این توافق آگاه شوند و در مقابل فشارهای گروه های مختلف که از خصومت میان ایران و آمریکا سود می برند، مقاومت کنند. _____ http://www.huffingtonpost.com/seyed-hossein-mousavian/congress-iran-deal_b_8023106.html